

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 608/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

169/2011. (VI. 22.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. november 18-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2011. június 22-én – dr. Kozma Ákos elnökhelyettes, testületi tag és dr. Féja András testületi tag távollétében - megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g s z ü n t e t i .

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg. A panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel azonban a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2010. november 18-án a Testület elektronikus formanyomtatványán terjesztette elő panaszát – amelyet 2010. december 6-án aláírásával megerősített –, a vele szemben fogantatosított rendőri intézkedés és annak módja miatt. A panaszos lakott területen kívül közlekedett gépkocsijával, amikor őt megállították és intézkedés alá vonták, ami megítélése szerint nem a jogszabályi előírásoknak megfelelően történt.

I.

A panaszos 2010. november 12-én 14 óra és 14 óra 15 perc közötti időben személygépkocsijával haladt az 50-es főúton, a főváros irányából D. irányába. Miután D. helyiséget elhagyta, lakott területen kívül, jól belátható útszakaszon több személygépkocsit leelőzött, köztük két Ford Focus típusú rendőrségi gépkocsit is. Kb.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

a 30-as km szelvényénél észlelte a panaszos, hogy az egyik rendőrautó felkapcsolta a fényjelzést, utána indult és megállította. Miután a panaszos megállt, a rendőrautóban tartózkodók a kék fényjelzést kikapcsolták.

A rendőrségi gépkocsiban három rendőr ült, de abból csak ketten szálltak ki, fényvisszaverő mellény, és sapka – amelyet az intézkedés közben felvettek – nélkül. Az egyik rendőr a „Hova-hova ilyen sietősen?” kérdéssel kezdte meg az intézkedést. A köszönést, a tisztelegést, nevét, rendfokozatát, jelvéyszámát, beosztási helyét, illetve az intézkedés célját az intézkedő rendőr elmulasztotta közölni a panaszossal.

Miután rögzítette a rendőr a panaszos adatait és közölte, hogy több szabálysértés elkövetése miatt ellene szabálysértési feljelentéssel kíván élni, a panaszos elmondta neki, hogy az intézkedés ellen panasszal kíván élni, ezért kérte, hogy mondja meg a rendőr a nevét, jelvéyszámát és beosztási helyét. A rendőr ekkor „gyorsan elhadart” egy nevet, amit a panaszos nem értett, ezért megkérte, hogy azt ismételje meg. Kérte azt is, hogy a jelvéyszámát is legyen szíves közölni, amire a panaszos nem kapott választ. A panaszos még kétszer kísérelte meg a rendőrtől elkérni a szükséges adatokat, amire a rendőr úgy reagált, „Már elmondtam egyszer, na viszontlátásra!”.

A panaszos beadványában megjelölte az egyik intézkedő rendőr karjelvényén olvasható beosztási helyét és a vállapon szereplő rendfokozati jelzést.

A panaszos összefoglalásképpen leírta, hogy kifogásolja azt, hogy az intézkedő rendőr sapka és fényvisszaverő mellény nélkül szállt ki szolgálati autójából, hogy nem köszönt, nem tisztelgett, nem közölte nevét, beosztási helyét, az intézkedés célját, és azt sem, hogy hol, milyen módon lehet panasszal élni. Sérelmezte továbbá azt is a panaszos, hogy az intézkedés befejeztével többszöri kérése ellenére sem mondta meg a rendőr a nevét és a jelvéyszámát.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a Készenléti Rendőrségtől, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

1) Az intézkedés napján, 2010. november 12-én kelt szabálysértési ügyben készült feljelentés szerint a panaszos által elkövetett szabálysértés 2010. november 12-én 14 óra 8 perckor történt.

Az intézkedő rendőrök a fenti időpontban járőrszolgálatot láttak el a Rendőrkapitányság illetékességi területén. A szolgálat megkezdésekor, 13 óra 15 perckor indultak el a Készenléti Rendőrség laktanyájából az intézkedés helye szerinti Rendőrkapitányságra. Út közben az 5-ös főúton, a 30-as km szelvényénél azt észlelték,

hogy egy BMW típusú személygépkocsi szabálytalan előzést hajt végre – két személygépkocsit előzött egyszerre – és ennek megkezdésekor, valamint a következő szabályos előzésnél sem használt irányjelzést.

A személygépkocsit az egyik rendőr ellenőrzés végrehajtása miatt megállásra intette, amely során megállapítást nyert még, hogy nincsen a gépkocsi elejére felrögzítve az első forgalmi rendszámtábla. A gépkocsi vezetője elmondta, hogy az a nap folyamán esett le.

A panaszost és a személygépkocsit az adatbázisban leellenőrizték. Sem a panaszos sem a személygépkocsi nem szerepelt a körözésben, a panaszos vezetéstől eltiltás hatálya alatt nem állt. Megállapítást nyert továbbá az is az adatbázisból, hogy a személygépkocsihoz nem tartozik kötelező felelősség biztosítás (külön feljelentés készült a tulajdonos ellen), valamint a panaszos sem tudott kötvényt vagy csekket mutatni. A panaszos a szabálysértés tényét nem ismerte el és a személyes körülményeire sem nyilatkozott, de a szabálysértési nyilatkozatot aláírta.

2) Az intézkedéskor kiállított adatrögzítő lap a panaszos személyes adatain túlmenően az intézkedés helyéül az 5-ös főút 30-as km szelvényét, időpontjául pedig 2010. november 12. 14 óra 8 percet tartalmazza. A cselekmény rövid leírásánál a következő adatok szerepelnek: irányjelző többszöri elmulasztása, szabálytalan előzés, első forgalmi rendszámtábla és biztosítás hiánya. A panaszos a szabálysértés elkövetését nem ismerte el, azonban aláírásával ellátta a szabálysértési nyilatkozatot.

3) A Testület részére továbbított 2010. november 14. napján kelt szabálysértési határozat szerint a szabálysértési hatóság a panaszost közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése miatt (az előzés közben irányjelző használatának elmulasztása és a személygépkocsi első rendszámtáblájának hiánya miatt) figyelmeztetésben részesítette.

4) A panaszossal szemben intézkedő, a Készenléti Rendőrség állományában szolgálatot teljesítő rendőrök jelentése a következő információkat tartalmazza.

a) A panaszossal szemben intézkedő r. főtörzsőrmester telefonon történő meghallgatásáról 2011. február 17-én kelt feljegyzés tanúsága szerint a r. főtörzsőrmester 2010. november 12-én 13 órától egy Rendőrkapitányság illetékességi területén látott el közterületi járőrszolgálatot, egy bevetési csoport tagjaként. Szolgálati feladatát egy szolgálati gépjárművel látta el, amelyet egy r. főtörzsőrmester vezetett, valamint a járőrcsoport tagja volt egy r. törzsőrmester is.

2010. november 12-én kb. 14 órakor az 5 számú főúton azt észlelte, hogy egy fekete színű BMW két személygépjárművet előz úgy, hogy a manőver során az irányjelzőt nem használta. Az észlelt szabálysértés elkövetése miatt a fenti gépjármű vezetőjét, a panaszost az 5 számú főút 30-as kilométerszelvényénél a szolgálati gépjárművezető

által adott megkülönböztető fény- és hangjelzés alkalmazásával r. főtörzsőrmester megállította, majd a gépjárművezetővel szemben intézkedést kezdeményezett.

Az intézkedés megkezdésekor a r. főtörzsőrmester a napszaknak megfelelően köszönt, tisztelgett és neve, valamint beosztási helye közlése után közölte a rendőri intézkedés okát, célját és a gépjárművezetőt felszólította arra, hogy a gépjármű okmányait ellenőrzés céljából adja át, valamint, hogy személyazonosságát igazolja. A felszólításra a panaszos válasza az volt, hogy „azt meg miért?”.

Az intézkedés biztosítását a r. főtörzsőrmester járőrtársai hajtották végre.

Az okmányok átadása után a panaszos és az általa vezetett gépjármű adatainak ellenőrzését a r. főtörzsőrmester végezte el. Az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a gépjárműhöz a nyilvántartás adatai alapján nem tartozik kötelező gépjármű felelősségbiztosítás. Az intézkedés során továbbá megállapították azt is, hogy a személygépjármű első forgalmi rendszámablója hiányzik. A forgalmi rendszám keret nélkül a gépkocsi jobb első ülése előtt a padlón volt elhelyezve, amelynek hátoldala öntapadós ragasztóval volt ellátva. Az intézkedés alá vont személy elmondása alapján a rendszámabló a nap folyamán esett le.

A panaszos a szabálysértések elkövetését nem ismerte el, személyes körülményeire nem nyilatkozott, de a szabálysértési nyilatkozatot aláírta. Az intézkedés során a panaszos elkérte a r. főtörzsőrmester jelvéyszámát és beosztási helyét, amely adatokat a rendőr megadott. Ezt követően a panaszos megkérdezte a r. főtörzsőrmestertől, hogy „Te vagy Én jelentem a parancsnokomnak?”. Erre a r. főtörzsőrmester úgy reagált: „amennyiben rendőr, akkor köteles az intézkedést jelenteni a közvetlen parancsnokának”, valamint tájékoztatta a panaszost, hogy panaszjogát a Készenléti Rendőrségnél, továbbá bármelyik rendőrkapitányságon vagy a Testületnél érvényesítheti. A panaszos a helyszínen nem jelezte, hogy panasszal kíván élni az intézkedés miatt.

Az intézkedés az elejétől a végéig kulturált módon zajlott. Az intézkedés befejezését követően a r. főtörzsőrmester a napszaknak megfelelően elköszönt és a helyszínt, tisztelgést követően, járőrtársaival együtt elhagyta.

b) Az intézkedésben részt vevő rendőrségi gépkocsi vezetőjének jelentése az intézkedés indokául szolgáló eseményeket, a szolgálati fellépésre vonatkozó szabályok betartásával és az intézkedés hangnemével kapcsolatos adatokat azonos módon tartalmazza a fent ismertetett feljegyzéssel. Szintén egyező módon tartalmazza a jelentés a Hungária központon keresztül történő adatellenőrzés eredményét, valamint azt, hogy a panaszos a kötelező felelősségbiztosítás meglétét a helyszínen nem tudta igazolni, illetőleg a személygépjármű első forgalmi rendszámablójának a hiányát.

A panaszossal szembeni intézkedést lefolytató r. főtörzsőrmester tájékoztatta a panaszost arról, hogy szabálysértési feljelentést fog tenni ellene, ezért a személyes

adatainak rögzítése indokolttá vált. A panaszos a személyes körülményeiről nyilatkoztatták, melyet a helyszínen aláírt, de a szabálysértés tényét nem ismerte el. A panaszost tájékoztatták arról is, hogy a gépjármű tulajdonosával szemben is szabálysértési feljelentés megtételére kerül sor a kötelező gépjármű felelősségbiztosítás hiánya miatt.

A panasztétel lehetőségéről a panaszos rövid felvilágosítást kapott, azonban a helyszínen nem jelezte a panasztételi szándékát.

Az intézkedésről videofelvétel nem készült, mivel a szolgálati személygépjárműben nem működött a videó kamera.

A panaszos az intézkedés végeztével közölte, hogy a rendőrség hivatásos állományú tagja, ezért az igazoltatást végrehajtó r. főtörzsőrmester felhívta a figyelmét, hogy a rendőri intézkedésről értesítse a közvetlen parancsnokát.

c) Az intézkedésben biztosítási feladatokat ellátó r. törzsőrmester jelentése a másik két intézkedő rendőr jelentésével megegyezik, abban, hogy a jelentés szerint a panaszos az intézkedés végeztével a következőket kérdezte az őt igazoltató r. főtörzsőrmestertől: „Te, vagy én jelentem a parancsnoknak?”. A r. főtörzsőrmester erre azt válaszolta, hogy ha a panaszos rendőr, akkor ezt köteles jelenteni a közvetlen parancsnokának.

5) A Készenléti Rendőrség 2011. február 20-án kelt értékelő jelentése alapján megállapítható, hogy az ügyben parancsnoki kivizsgálás történt. Az értékelő jelentés tartalmilag megegyezik az intézkedésben résztvevő rendőrök jelentésével, azzal a kiegészítéssel, hogy a parancsnoki kivizsgálás során megállapított tények összegzése a következőket tartalmazza.

A rendőrök jelentése valamint a szabálysértési feljelentésben rögzítettek alapján megállapítható, hogy a panaszossal szembeni intézkedést foganatosító rendőrök a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 13. § (1) bekezdésében és a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. § (1) bekezdésében foglaltak alapján jogszerűen kezdeményeztek rendőri intézkedést az általuk észlelt és a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (XI. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 34. § (2) bekezdésében foglaltak megszegésének észlelése miatt figyelemmel a KRESZ 29. (2) bekezdésében foglaltakra.

A rendőri intézkedés során továbbá megállapítást nyert, hogy a panaszos az általa vezetett személygépjárművel úgy vett részt a közúti forgalomban, hogy a személygépjármű első rendszámtáblája hiányzott, amely cselekményével megszegte a KRESZ 5. § (1) bekezdés c) pontjába és (5) bekezdésében foglaltakat. A panaszos a szabálysértés elkövetését nem ismerte el, személyes körülményeiről nem nyilatkozott, a szabálysértési nyilatkozatot aláírta.

A szolgálati fellépés módját tekintve a rendőrök a Szolgálati Szabályzat 4. § (1) bekezdésében szabályozottak szerint jártak el. Szolgálatukat bevetési öltözetben látták el.

A rendőri intézkedés során a rendőrök az Rtv. 29. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel jogszerűen és a Szolgálati Szabályzat 38. § (1) bekezdésében foglaltak betartásával szakszerűen igazoltatták a panaszost. Az Rtv. 29. § (3) bekezdés alapján jogszerűen, a Szolgálati Szabályzat 38. § (2) bekezdésére tekintettel szakszerűen rögzítették a panaszos adatait, mivel az általa elkövetett szabálysértések miatt szabálysértési feljelentést tettek az intézkedő rendőrök.

Az intézkedés befejezését követően az egyik r. főtörzsőrmester – figyelemmel az Rtv. 4. § (6) bekezdésében foglaltakra – tájékoztatást nyújtott a panasztételi lehetőségéről, oly módon, hogy közölte a panaszossal, hogy az intézkedéssel szemben a panaszjogát a Készenléti Rendőrségnél, továbbá bármelyik rendőrkapitányságon vagy a Testületnél érvényesítheti.

Az intézkedés során panaszos nem egyértelmű kérdése kapcsán – „Te vagy Én jelentem a parancsnoknak” – a felmerült, hogy a panaszos a rendőrség hivatásos állományú tagja. A kérdéssel kapcsolatban az egyik r. főtörzsőrmester tájékoztatta a panaszost, hogy amennyiben a rendőrség hivatásos állományú tagja akkor, az intézkedést jelentse közvetlen parancsnokának. Egyéb körülmények nem utaltak arra, hogy nevezett a rendőrség hivatásos állományú tagja.

6) A Testület azon megkeresésére, hogy miképpen tettek eleget az intézkedésben részt vevő rendőrök öltözködési előírásoknak, a rendőrség az alábbi, 2011. március 28-án kelt jelentéseket küldte meg.

a) A panaszossal szemben intézkedő egyik r. főtörzsőrmester és a r. törzsőrmester jelentése szerint 2010. november 12-én bevetési ruhában láttak el szolgálatot, amely tartalmazta a bevetési bakancsot, bevetési nadrágot, bevetési zubbonyt és bevetési kabátot. Az intézkedés során az előírások szerinti építményekkel ellátott láthatósági mellényt, valamint a szolgálat alatt az öltözethez bevetési sapkát – „pilotka” – viseltek.

b) Az intézkedésben részt vevő másik r. főtörzsőrmester jelentése szerint bevetési ruházatot és láthatósági mellényt viselt. A láthatósági mellényen a szabályoknak megfelelően viselte a rendfokozati jelzést, a szolgálati jelvényt és a hímzett azonosítót, valamint a névkitűzőt. Hozzátette, hogy az intézkedés az előírásokban meghatározott öltözködési normáknak a maradéktalan betartása mellett zajlott.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálata tárgyává tette a panaszossal szembeni intézkedés

jogalapját és annak módját (szolgálati fellépés, panaszjogra való felhívás, öltözködési előírások betartása).

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. § (1) bekezdéséből levezetett tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint az 59. § (1) bekezdésében rögzített személyes adatok védelméhez és a panasztételhez való jogát.

1) A Testület azt értékelte először, hogy jogszerűen került-e sor a panaszossal szembeni intézkedésre, így az igazoltatására és adatainak rögzítésére.

a) A Testületnek abban kellett először állást foglalnia, hogy a panasz mely része vonatkozásában van hatásköre vizsgálatot folytatni az eljárását szabályozó Rtv. 92. §-a alapján.

A Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el. Ezen rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel.

A Testület utal ugyanakkor azon töretlen gyakorlatára, miszerint a szabálysértés tényállásszerűségét – figyelemmel fenti rendelkezésekre – csak a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálhatja. Annak megállapításához azonban, hogy a rendőrség kellő körültekintéssel és megfelelő jogalapra hivatkozva járt-e el akkor, amikor szabálysértés elkövetésének gyanújára hivatkozva vontatott intézkedés alá a panaszost, elengedhetetlen annak vizsgálata, hogy a szabálysértés valamilyen fokú gyanúja felmerült-e az adott esetben.

b) A rendőrség az intézkedés jogszabályi háttereként az Rtv. 13. § (1) bekezdésében, valamint a Szolgálati Szabályzat 3. § (1) bekezdésében foglalt intézkedési kötelezettséget jelölte meg, valamint a KRESZ 34. § (2) bekezdésében foglalt szabályok megszegésének észlelését, figyelemmel a KRESZ 29. § (2) bekezdésében foglaltakra. A rendőrségi iratok tanúsága szerint az intézkedés során a rendőrök azt tapasztalták, hogy a személygépjármű első rendszámtáblája hiányzik, amely cselekményével a panaszos megszegte a KRESZ 5. § (1) bekezdés c) pontjába és (5) bekezdésében foglaltakat. Az adatbázisból azt is megállapították, hogy a személygépkocsihoz nem tartozik kötelező felelősség biztosítás, ami miatt külön feljelentés készült a tulajdonos ellen.

A Testület az intézkedés jogalapja vizsgálatánál abból indult ki, hogy rendőri intézkedést a panaszossal szemben elsősorban azért kezdeményeztek, mert a rendőrök azt észlelték, hogy szabálytalanul, azaz irányjelző használata nélkül hajt végre előzést a panaszos. Megjegyzendő, hogy a rendőrségi iratok szerint a panaszos megállítását követően további intézkedést megalapozó körülmények merültek fel, úgy, mint az első rendszám-tábla, valamint a kötelező felelősségbiztosítás hiánya.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1) bekezdése ezt tovább részletezve úgy rendelkezik, hogy bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

A rendőrség által megjelölt KRESZ 34. § (2) bekezdése szerint az előzési szándékot – ha az előzés irányváltoztatással jár – irányjelzéssel [29. § (2) bek.] jelezni kell. A KRESZ 29. § (2) bekezdése szerint az irányváltoztatást – ide nem értve a körforgalmú útra történő bekanyarodást – a művelet előtt kellő időben megkezdett és annak befejezéséig folyamatosan adott irányjelzéssel kell jelezni. E rendelkezést kell alkalmazni a körforgalmú útról történő letérés esetében is. A jármű vezetője egyéb esetben (pl. útkereszteződésben kanyarodó főútvonalon való továbbhaladás esetén) is adhat irányjelzést, ha ezzel továbbhaladási irányáról a közlekedés más résztvevői számára többlettájékoztatást ad, az irányjelzés azonban megtévesztő nem lehet.

Fontos rámutatni arra is, hogy a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontja értelmében az, aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles úgy közlekedni, hogy a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse, másokat közlekedésükben indokolatlanul ne akadályozzon, és ne zavarjon.

A Testület emlékeztet arra is, hogy a közlekedésrendészeti intézkedést az Rtv. 44. §-a szabályozza, amelynek (1) bekezdés b) pontja értelmében a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A Testület megítélése szerint az Rtv. 44. §-a egyfajta általános felhatalmazást nyújt a rendőr számára ahhoz, hogy a közlekedés szabályok megtartását ellenőrizze. Ennek keretében a rendőr ellenőrizheti a gépjármű okmányaira vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait.

A Testület – anélkül, hogy a szabálysértés megtörténte kérdésében állást foglalna – elfogadta a rendőri előadást, miszerint az intézkedő rendőrök azt észlelték, hogy a panaszos szabálytalan előzést hajtott végre, ami miatt – eleget téve a jogszabályokban előírt intézkedési kötelezettségüknek – megtették a szükséges lépéseket, azaz megállították a panaszost és igazoltatni kezdték. A Testület a rendőri álláspont elfogadásánál különös figyelemmel volt arra, hogy a helyszínen kitöltött és a panaszos által aláírt – bár a szabálysértés elkövetésének elismerése híján – adatrögzítő lapon – egyezően a többi rendőrségi irattal – az esemény leírásaként a következő szerepel: rövid „irányjelző többszöri elmulasztása, szabálytalan előzés, első forgalmi rendszám tábla és biztosítás hiánya”.

A Testület – a hivatkozott jogszabályi rendelkezések és a megismert körülmények alapján – arra a megállapításra jutott, anélkül, hogy a szabálysértési ügyben állást foglalna, hogy az intézkedő rendőrök a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kellő jogalap birtokában intézkedtek és igazoltatták a panaszost.

Az intézkedés alkalmával a panaszos adatainak rögzítésére is sor került. Az intézkedésben részt vevő egyik r. főtörzsőrmester jelentése szerint az intézkedést fogadó r. főtörzsőrmester tájékoztatta a panaszost arról, hogy szabálysértési feljelentést fog tenni ellene, ezért a személyes adatainak rögzítése indokoltá vált. Az értékelő jelentésben a rendőrség részéről megállapításra került, hogy az Rtv. 29. § (3) bekezdés alapján jogszerűen, a Szolgálati Szabályzat 38. § (2) bekezdésére tekintettel szakszerűen rögzítették a panaszos adatait, mivel az általa elkövetett szabálysértések miatt szabálysértési feljelentést tettek az intézkedő rendőrök.

Az Rtv. 29. § (3) bekezdése szerint az igazoltatás során rögzíteni kell – ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják – az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát. A Szolgálati Szabályzat 38. § (2) bekezdése alapján pedig: „Az igazoltatás során meg kell állapítani a személy azonosságát, és az igazoltató lapon rögzíteni kell annak az igazoltatottnak az Rtv. 29. §-ának (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatásának helyét, idejét és okát, akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják.”

A rendőrség álláspontja szerint a panaszossal szembeni szabálysértési feljelentés megtétele céljából vált szükségessé a panaszos adatainak rögzítése, amelyet a rendőr az egyik jelentés értelmében közölt is a panaszossal. A Testület rendelkezésére álló dokumentumokból az is megállapíthatóvá vált, hogy a panaszossal szemben a feljelentést megtették, majd a szabálysértési eljárást le is folytatták.

A Testület megállapítása szerint a panaszos adatainak rögzítése az Rtv. 29. §-a (3) bekezdés első és második fordulata szerint – azaz, hogy azt további intézkedés, eljárás indokolta – jogszerű volt, ezért **a panaszos adatainak rögzítésével a személyes adatok védelméhez fűződő jogot a rendőrség jogszerűen korlátozta.**

2) A panaszos kifogásolta, hogy az intézkedő rendőrök szolgálati fellépésének módja nem volt megfelelő, nem azonosították magukat és nem közölték az intézkedés okát és célját, majd mikor az intézkedés végezetével a panaszos a panasztételi szándékát jelezte és ismételten, többször is kérte az intézkedő rendőrt, hogy azonosítsa magát, ő ennek nem tett eleget.

A szolgálati fellépése vonatkozó előírásokat mind az Rtv., mind pedig a Szolgálati Szabályzat tartalmazza. Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt, minden esetben köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni. Az Rtv. idézett rendelkezéseit a Szolgálati Szabályzat 4. §-a egészíti ki. A 4. § (1) bekezdése szerint a rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg.

A fent idézett jogszabályhelyek tehát kötelezettségként írják elő a rendőrök részére egyrészt az önmaguk azonosítását, másrészt azt, hogy az intézkedés alá vont személyt tájékoztassák arról, hogy mi indokolja az intézkedést, valamint, hogy azzal milyen célt kívánnak elérni. Főszabályként az intézkedés kezdetekor kell eleget tennie ezen előírásoknak, a jogszabály csak arra az esetre enged kivételt, ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti. Az utóbbi esetben az intézkedést követően kell teljesíteni a jogszabályban foglalt előírásokat.

A vizsgált ügyben a panaszosi állítással szemben a rendőrök úgy nyilatkoztak, hogy ők az intézkedést az előírásoknak megfelelően önmaguk azonosításával kezdték, majd közölték az intézkedés okát és célját. Az egyik intézkedő rendőr jelentése pedig tartalmazza azt is, hogy a panaszos elkérte jelvéyszámát és beosztási helyét, amely adatokat a rendőr megadott neki.

A szolgálati fellépésre vonatkozó szabályok betartása, valamint az ismételt panaszosi adatkérés kapcsán a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme a bizonyítékok között fennálló feloldhatatlan ellentmondás miatt nem volt megállapítható.

4) A Testület vizsgálta, hogy sor került-e a panaszjogról való felvilágosításra.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdésének második mondata rögzíti, hogy az Rtv. V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

A panaszos beadványában előadta, hogy a panasztétel lehetőségéről őt nem tájékoztatták. Ezzel szemben a rendőrségi iratok cáfolták a panaszos ezen állítását. Az ügyben készült értékelő jelentés, valamint az intézkedő rendőrök jelentéseik is kitértek arra, hogy a panaszost tájékoztatták a jogorvoslati jogával összefüggésben.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok között az ellentét feloldani nem tudta annak vonatkozásában, hogy sor került-e a panaszjogról való kioktatásra, ezért a tisztességes eljárás és a panasztételhez való jog sérelme e tekintetben nem volt megállapítható.

5) A panaszos kifogásolta, hogy az intézkedő két rendőr sapka és fényvisszaverő mellény nélkül szállt ki szolgálati gépkocsiból. A panaszos hozzátette azt is, hogy a gépkocsiból kiszálló két rendőr az intézkedés közben felvették a láthatósági mellényt és a sapkát.

Az intézkedő foganatosító r. főtörzsőrmester és az intézkedésben részt vevő r. törzsőrmester jelentése szerint bevetési ruházatot és az előírások szerinti építményekkel ellátott láthatósági mellényt viseltek, valamint a szolgálat alatt az öltözethez bevetési sapka, azaz „pilotka” volt rajtuk. Az intézkedésben részt vevő rendőrségi gépkocsi vezetőjének jelentés kiegészítése a viselt ruházat vonatkozásában nem tér ki a sapka viseletére, de tartalmazza azt, hogy ő is bevetési ruházatot és láthatósági mellényt viselt.

A Magyar Köztársaság Rendőrsége Öltözködési Szabályzatának kiadásáról szóló 10/2010. (OT 6.) ORFK utasítás 2. számú melléklete tartalmazza a gyakorló öltözet alkalmazása esetén irányadó szabályokat. Az utasítás a régi típusú (szürke) gyakorló öltözet és az új típusú gyakorló öltözet – azaz bevetési egyen ruházat – esetén egyaránt a következőket tartalmazza. Valamennyi változat, azaz valamennyi időszakban (nyáron, átmeneti időszakban és télen) és az utasításban foglalt valamennyi lehetséges változatnál kiegészül az öltözet a jó láthatóságot biztosító mellénnyel (08. mintájú jó láthatósági átvetővel), amelynek a viselése kötelező nappal és éjszaka közötti ellenőrzés, valamint közúton és közvetlenül az út mellett folytatott egyéb tevékenység során (bel- és külterületen egyaránt).

Az utasítás rendelkezései szerint tehát a bevetési ruházat viselése esetén bármely változatánál a jó láthatóságot biztosító mellényt alkalmazni kell kötelező jelleggel a közúti ellenőrzés során nappal és éjszaka egyaránt. Továbbá, figyelembe véve az intézkedés dátumát 2010. november 18-át, a bevetési egyen ruházathoz, az átmeneti időszakra (szeptember 16-tól november 30-ig) előírt viselet a sötétkék szövetsapka (pilotka) vagy a szolgálati nyári sapka (HÖR).

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszossal szemben intézkedő rendőrök az intézkedés során viselték a bevetési öltözethez előírt láthatósági mellényt és az időszaknak megfelelő sapkát. A panaszos állítása szerint ugyanakkor ezeket csak az intézkedés során vették fel a rendőrök. A Testület a rendelkezésre álló ellentétes

információk alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban, hogy az intézkedés megkezdésének pillanatában az intézkedő rendőrök viselték-e a láthatósági mellényt valamint az előírt sapkát. Az azonban egyértelműen rögzíthető – amit a panaszos sem cáfol –, hogy az intézkedés során már az előírásoknak megfelelő öltözetet viseltek a rendőrök. **Erre tekintettel a Testület megítélése szerint a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát nem érte sérelem.**

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a megállapításra jutott, hogy az egyes rendőri intézkedések, így az intézkedési kötelezettség, a közlekedésrendészeti intézkedés és adatrögzítés kapcsán alapjogsérelem nem történt, illetőleg a szolgálati fellépés, a panasztétel lehetőségéről való tájékoztatás valamint az intézkedés során viselt öltözet tekintetében alapjogsérelem nem volt megállapítható. Az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján a Testületnek a panaszt az intézkedést fogatosító szerv vezetőjéhez kellene áttennie; azonban az áttétel ellen a panaszos panaszában előzetesen tiltakozott, ezért a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

Budapest, 2011. június 22.

Dr. Juhász Imre

elnök

előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf

testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra

testületi tag